

где $H_{нн}$ – номинальная налоговая нагрузка за определенный период;

$H_{исчл.}$ – сумма исчисленных налогов и сборов в бюджет и внебюджетные фонды за определенный период;

V – выручка, полученная от реализации продукции (работ, услуг).

Диапазон колебаний налоговой нагрузки по предприятиям различных отраслей в % к выручке

Отрасль	2000 год	2001 год	2002 год
Машиностроение	6,3 - 25,7	5,3 - 24,9	6,4 - 26,7
Легкая промышленность	11,8 - 24,7	10,1 - 27,6	13,1 - 25,5
Химическая промышленность	8,2 - 23,9	4,5 - 32,0	6,0 - 40,1
Пищевая промышленность	12,1 - 13,4	8,1 - 15,2	8,7 - 15,0
Электроэнергетика	7,0 - 14,4	10,0 - 17,6	12,9 - 19,0
Транспорт	15,0 - 26,0	20,2 - 25,1	15,4 - 28,8
Строительство	14,7 - 19,6	11,3 - 15,9	12,0 - 15,9
Сельское хозяйство	5,5 - 14,4	7,7 - 16,1	6,8 - 25,7

Неравномерное распределение налоговой нагрузки между субъектами предпринимательской деятельности внутри отрасли обусловлено применением льготного режима налогообложения, структурой производственных затрат, а также финансовыми показателями деятельности индивидуально каждого субъекта хозяйствования.

Литература:

1. Налоги в Республике Беларусь: Теория и практика в цифрах и комментариях / В.А. Гюрджан, Н.Э. Масинкевич, В.В. Шевцова. – Мн.: ПЧУП «Светоч», 2002 г.

MEJSCE I ROLA USŁUG W HANDLU MIĘDZYNARODOWYM

A.Rubachow, A.Holovach

Politechnika Częstochowska, Częstochowa, Polska

Usługi rynkowe są rodzajem produktu w pojęciu marketingu – mix. Usługi międzynarodowe to takie usługi które swoim zasięgiem obejmują obszar poza granicami kraju. Obrót takimi usługami jest regulowany zasadami handlu międzynarodowego. Rynki usług w świetle międzynarodowej integracji regionalnej uważa się za zintegrowane jeśli spełniają dwa warunki: - zarówno konsumenci jak i producenci usług mogą przemieszczać się swobodnie do innych krajów w celu skorzystania z oferowanych tam usług lub zaoferowania własnych tamtejszym użytkownikom; - w przypadku, gdy zbędny jest przestrzenny ruch zarówno usługodawcy jak i usługobiorcy. Powinno być tak aby usługobiorca na Białorusi mógł swobodnie skorzystać z usługi oferowanej przez firmę naprzykład w Polsce.

Są różne rodzaje usług. Do usług towarzyszących działalności produkcyjnej i handlowej od dawna, zaliczają czynności związane z transportem, logistyką, budownictwem, finansami i łącznością. Specjalnego znaczenia w gospodarkach krajów, szczególnie wysoko uprzemysłowionych, nabierają w ostatnich latach zwłaszcza usługi związane z nowoczesną

infrastrukturą gospodarki, takie jak usługi telekomunikacyjne, finansowe, informatyczne, informacyjne, oparte na systemach międzynarodowej transmisji danych na odległość dostępne drogą ON LINE do międzynarodowych banków danych. Do usług rynkowych w naszych krajach zaczęli zaliczać usługi turystyczne, sportowe, medyczne i tp. Znaczenie sektora usług w gospodarce wysoko rozwiniętych krajów cechuje się widocznym udziałem przekraczającym poziom 60% zarówno w strukturze PNB jak i zatrudnienia.

Integracja usług w handlu międzynarodowym polega przede wszystkim na likwidowaniu natężeń pomiędzy usługodawcą a usługobiorcą. Do głównych czynników natężeń występujących na zintegrowanym rynku usług należą: -asymetria w dostępie do informacji; -efekty zewnętrzne, np. w postaci oferowania usług logistycznych wraz z dobrami materialnymi zanieczyszczającymi środowisko naturalne; -naruszenie zasad konkurencji przez uzyskanie dominującej pozycji na zintegrowanym rynku usług.

Ograniczenia handlu usługami są w większości porównywalne z tymi, które dotyczą handlu towarami. Wartość międzynarodowych transakcji usługowych jest jednak trudniejsza do skontrolowania niż wartość transakcji towarowych, stąd bariery typu taryfowego są rzadko stosowane. W dziedzinie ograniczenia obrotów usługowych stosowane zwykle następujące sposoby: -ograniczenia ilościowe, szczególnie dotyczące konsumpcji krajowej (np. dotyczące reklamy , transportu); -udziały w rynkach zarezerwowanych dla producentów krajowych; -subsydia (np. w budownictwie); -reguly rządowe; -kontrola transferu środków płatniczych za granicę za wykonywanie usługi; -wymagania dotyczące kwalifikacji osób zajmujących się świadczeniem pewnych rodzajów usług (prawniczych, medycznych itp); -wymagania techniczne wobec dóbr kapitałowych; -problemy ustalania wartości celnej dóbr niezbędnych przy wykonywaniu usług.

Wszystkie bariery chronią rynek krajowy przed bardzo silną zagraniczną konkurencją. Wejście Polski do Unii Europejskiej wystawilo rynek polski na wielką próbę, która polega na utrzymaniu się przedsiębiorstw krajowych na rynku. Celem jest rozwój naszej gospodarki, dla czego Unia ma rozszerzyć horyzonty firm polskich.

Kraje wchodzące w skład Unii Europejskiej zawarły porozumienie, w którym w sposób szczególny zostały określone zasady wzajemnego obrotu dobrami i usługami.

Zgodnie z Traktatem Rzymskim swoboda prowadzenia działalności gospodarczej oznacza prawo prowadzenia i wykonywania działalności zarobkowej w innym kraju członkowskim przez osobę fizyczną lub prawną w ramach przedsiębiorstwa pierwotnego (założonego za granicą), czy też wtórnego (agencja, oddział, filia).

Świadczenie usługi to samodzielność z reguły odpłatna, ograniczona w czasie. Niezbędnym elementem tej działalności jest przekroczenie granicy państwowej przez usługodawcę lub samą usługę. Traktat Rzymski

wprowadził swobodę świadczenia usług i zakładania przedsiębiorstw na terenie państw członkowskich gwarantującą zasadę dyskryminacji. Swoboda wymiany usług transportowych, bankowych i ubezpieczeniowych została objęta odrębnymi postanowieniami. Ponadto większość krajów zachowała wewnętrzne restrykcje odnośnie do działalności usługodawców zagranicznych na swoim terenie. Traktat o Unii Europejskiej ukierunkował i przyspieszył proces przemian, podkreślając znaczenie zasady swobodnego podejmowania działalności na terenie któregokolwiek z państwa członkowskich uwzględniając reguły rządzące samozatrudnieniem, prowadzą do zwiększenia swobody świadczenia usług. Międzynarodowe transakcje w dziedzinie usług napotykają na większe bariery niż obroty towarowe. Duże znaczenie w procesie systematycznie postępującej liberalizacji handlu usługami ma rozwój nowoczesnych technologii, umożliwiających świadczeń usług na odległość. Usługi docierają na rynek kraju przynajmniej kilkoma kanałami: albo bezpośrednio z zagranicy w formie niematerialnej (np. poprzez Internet, jako informacja lub jej szczególny zapis, poprzez wykonywanie czynności poza granicami itp.), albo w formie uprzedmiotowionej razem z dobrami, a często też, żeby mogły zostać wyświadczone, usługodawca musi się pojawić na miejscu usługi.

Literatura

1. Internet <http://www.hycon.com.pl>

2. Klisiński J. Podstawy marketingu. Częstochowskie Wydawnictwo Naukowe przy Wyższej Szkole Zarządzania. 2001

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СЭЗ БЕЛАРУСИ

И. М. Граник

ЧУО "ИСЗ им. А. М. Широкова" БФ г. Брест, Республика Беларусь

В Республике Беларусь идет проработка механизма создания и функционирования шести свободных экономических зон, по которым приняты Постановления Кабинета Министров. Действующими зонами являются «Брест», «Минск», «Гомель-Ратон», «Витебск», «Могилев», «Гродноинвест».

Первой свободной экономической зоной в Республике Беларусь явилась СЭЗ «Брест», созданная в 1996 году. По принципу механизма свободной экономической зоны «Брест» идет формирование и механизмов функционирования СЭЗ «Минск», «Гомель-Ратон», «Витебск», «Могилев», «Гродноинвест».

Свободная экономическая зона «Гомель-Ратон» создана одновременно с СЭЗ «Минск» в марте 1998 года сроком на 50 лет. Зона располагает значительными площадями свободных земель для развития и внедрения новых инвестиционных проектов. Стратегическая цель зоны – сделать гомельскую свободную экономическую зону мощным центром технологического и финансового развития региона и страны в целом.